

**TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET
DAŞARY YKDYSADY IŞ BANKY**

2022-nji ýylyň 31-nji dekabrynda
tamamlanan ýyl üçin
Maliýe hasabatlylygy

we
Garassyz auditorlaryň hasabaty

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET DAŞARY YKDYSADY IŞ BANKY

MAZMUNY

	Sahypa
ÝOLBAŞÇYLARYŇ 2022-NJI ÝYLYŇ 31-NJI DEKABRYNDA TAMAMLANAN ÝYL ÜÇIN MALIÝE HASABATLYLYGYNYŇ TAÝÝARLANYLMAGY WE TASSYKLANYLMAGY ÜÇIN JOGAPKÄRÇILIGI BARADA TASSYKLAMASY:	2
GARAŞSYZ AUDITORYŇ AUDITOR NETIJENAMASY	3-7
2022-NJI ÝYLYŇ 31-NJI DEKABRYNDA TAMAMLANAN ÝYL ÜÇIN MALIÝE HASABATLYLYGY:	
Peýda ýa-da ýitgi we gaýry jemi girdeji barada hasabat	8
Maliýe ýagdaýy barada hasabat	9
Maýadaky üýtgetmeler barada hasabat	10
Pul serişdeleriniň hereketi barada hasabat	11-12
Maliýe hasabatlylygyna bellikler	13-60

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET DAŞARY YKDYSADY IŞ BANKY

ÝOLBAŞÇYLARYŇ 2022-NJI ÝYLYŇ 31-NJI DEKABRYNDA TAMAMLANAN ÝYL ÜÇIN MALIÝE HASABATLYGYNYŇ TAÝÝARLANYLMAGY WE TASSYKLANYLMAGY ÜÇIN JOGAPKÄRÇILIGI BARADA TASSYKLAMASY

Garaşsyz auditorlaryň borçlarynyň beýany bilen bilelikde seredilmäge degişli bolan aşakdaky getirilen tassyklama Türkmenistanyň Döwlet Daşary Ykdysady İş Bankynyň (mundan beýläk "Bank" diýip atlandyrylýar) maliýe hasabatlygyna degişlilikde garaşsyz auditorlaryň we ýolbaşçylaryň jogapkärçiligini aýdyňlaşdyrmak maksady bilen düzülýär.

Bankyň ýolbaşçylary Maliýe hasabatlygynyň halkara standartlaryna (mundan beýläk "MHHS" diýip atlandyrylýar) laýyklykda 2022-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin Bankyň maliýe hasabatlygyny ähli möhüm jählerde aýdyňlaşdyran Bankyň maliýe ýagdaýyny, işiniň netijelerini, pul serişdeleriniň hereketini we Bankyň maýasyndaky üýtgemelerini dogry görkezýän maliýe hasabatlygynyň taýýarlanylmagy üçin jogap berýär.

Maliýe hasabatlygy taýýarlananda ýolbaşçylar şu aşakdakylara jogapkärçilik çekýärler:

- buhgalter hasabynyň degişli ýörelgeleriniň saýlanyp alynmagyna we olaryň yzygider ulanylmagyna;
- esaslandyrylan bahalaryň we hasaplaşyklaryň ulanylmagyna;
- MHHS talaplarynyň berjaý edilmegine; we
- Bank öz işjeňligini ýakyn gelejekde dowam etdirer diýen çaklama esaslanyp, haçan-da şeýle çaklamanyň bikanun bolan ýagdaýlaryndan başga halatlarda, maliýe hasabatlygyny taýýarlanylmagyna.

Ýolbaşçylar şu aşakdakylara hem jogapkärçilik çekýärler:

- Bankda içerki gözegçilik ulgamyny işläp düzmek we ornaşdyrmak hem-de bu ulgamyň işleýşini netijeli we ygtybarly üpjün etmek;
- islendik pursatda Bankyň maliýe ýagdaýy barada maglumatlary ýeterlik takyklyk derejesinde taýýarlamağa we maliýe hasabatlygyny MHHS talaplaryna laýyklygyna ýöretmäge mümkinçilik berýän buhgalterçilik hasaba alyş ulgamynyň alnyp barylmagyny goldamaklyga;
- Türkmenistanyň kanunçylygyna, buhgalterçilik hasaba alyş standartlaryna we Türkmenistanyň Merkezi bankynyň talaplaryna laýyklykda Bankyň buhgalterçilik hasaba alyş işleriniň we amallarynyň alnyp barylmagyna;
- Bankyň aktiwleriniň gorap saklanylmagyny üpjün etmekde, öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde degişli çäreleriň görülmegine; we
- kezzapçylyklaryň, ýalňyşlyklaryň we berlen ygtyýarlykdan kanunsyz peýdalanylmagynyň ýüze çykarylmagyna hem olaryň önüniň alynmagyna.

2022-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin şu maliýe hasabatlygy Bankyň Ýolbaşçylary tarapyndan 2023-nji ýylyň 6-njy iýunynda tassyklanyldy.

Bankyň ýolbaşçylarynyň adyndan:

Jepbarow R.J.
Müdiriýetiň Başlygy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Aşgabat, Türkmenistan

Myradowa E.
Baş hasapçy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Aşgabat, Türkmenistan

GARAŞSYZ AUDITORYŇ AUDITOR NETIJENAMASY

Türkmenistanyň Döwlet Daşary Ykdysady İş Bankynyň ýolbaşçylaryna:

Auditoryň pikiri

Biz Türkmenistanyň Döwlet Daşary Ykdysady İş Bankynyň (mundan beýläk “Bank” diýip atlandyrylýar) goşulýan maliýe hasabatlarynyň auditini geçirdik. Ol 2022-nji ýylyň 31-nji dekabry ýagdaýyna maliýe ýagdaýy barada hasabaty, agzalan senede tamamlanan ýyl üçin peýda ýa-da ýitgiler we gaýry jemlenen girdeji barada hasabaty, maýadaky üýtgemeler barada hasabaty we pul serişdeleriniň hereketi barada hasabaty, şeýle hem maliýe hasabatlaryna bellikleri, şol sanda hasaba alyş syýasatynyň esasy düzgünlerine gysgaça syny öz içine alýar.

Biziň pikirimize görä, goşulýan maliýe hasabatlary 2022-nji ýylyň 31-nji dekabry ýagdaýyna ähli möhüm jähtlerde Bankyň maliýe ýagdaýyny, şeýle hem Maliýe hasabatlarynyň halkara standartlaryna (“MHHS”) laýyklykda agzalan senede tamamlanan ýyl üçin onuň maliýe netijelerini we pul serişdeleriniň hereketini dogry görkezýär.

Pikiri aňlatmak üçin esas

Esasy serişdelerine gaýtadan baha bermek

Biz Auditiniň halkara standartlaryna (“AHS”) laýyklykda auditini geçirdik. Şu standartlara laýyklykda biziň borçlarymyz soňra netijenamamyzyň “Auditoryň maliýe hasabatlylygynyň auditini üçin jogapkärçiligi” diýen bölümünde beýan edilýär. Biz Hasapçylaryň etikasynyň halkara standartlary baradaky geňeşiň “Ussat hasapçylaryň edep kodeksine” (“HEHSG kodeksi”) we Türkmenistanda maliýe hasabatlylyga auditimize degişli bolan etika talaplaryna laýyklykda Bankdan garaşsyz bolup durýarys hem şu talaplara we HEHSG kodeksine laýyklykda beýleki edep borçlaryny ýerine ýetirdik. Biziň alan auditor subutnamalarymyzyň biziň pikirimizi aňlatmak üçin esas bolmak üçin ýeterlik we talaba laýyk bolup durýandygyna ynanyarys.

Auditiň esasy meseleleri

Biziň professional pikirimize görä, dowam edýän döwür üçin maliýe hasabatlylygynyň auditini geçirilende has uly ähmiýete eýe bolan meseleler auditiniň esasy meseleleri bolup durýarlar. Şu meseleler bütinleýin maliýe hasabatlylyga auditimiziň kontekstinde we şu mesele boýunça biziň pikirimizi emele getirmek babatynda garaldy, we biz şu meseleler boýunça aýratyn pikiri bermeýäris.

Berlen karzlar boýunça hümmetiň gaçmagy astynda döredilen ätiýaçlygyň düzedilmegi

Ýolbaşçylar tarapyndan hümmetiň gaçmagynyň görkezijilerine baha berilmegi we müşderilere berlen karzlar boýunça garaşylýan ýitgileriň kesgitlenilmegi dürli baha berilmeleriniň hem pikirleriniň ulanylmagyny öz içine alýan çylşyrymly proses görnüşinde bolup durýar. Karzlar boýunça garaşylýan ýitgiler üçin ätiýaçlygyň zerur derejesine baha bermek üçin Bank içerkiligi we daşky parametrler bilen kesgitlenilýän üýtgeýän ululyklaryndan peýdalanýan statistika modelini ulanýar.

MHHS (IFRS) 9 “Maliýe gurallary” laýyklykda Bank klassifikasiýanyň kriteriýeleri esasynda hümmetiň gaçmagynyň üç derejesini tapawutlandyrýar, olar karzlaryň we karz berijileriniň obýektiv häsiýetnamalaryny, hem-de Bankyň subýektiv baha berilmelerini göz önünde tutýarlar.

Karzlaryň hümmetiniň gaçmagynyň derejeleriniň klassifikasiýasy birnäçe faktorlaryň özara baglanyşygynyň netijesi bolup durýar:

- Berilýän senesinde we maliýe hasabatlylygynyň senesinde defoltyň ähtimallygynyň deňeşdirilmegi;
- Kanunda kesgitlenen çäkler, mysal üçin, 90 gün möhletli geçirmegi;
- Banka degişli bolan beýleki faktorlar, mysal üçin, aýratyn seljerme üçin böwet (porog).

Garaşylýan ýitgiler taryhy maglumatlarynyň we makrokdysady çaklama elementleriniň esasynda hasaplanylýarlar.

Müşderilere berlen karzlar boýunça garaşylýan ýitgileri kesgitlemek üçin ulanylýan statistika modeli defoltyň ähtimallygyna we bahalandyryş gymmatyna esaslanar. Maliýe hasabatlylygynyň 10-njy Belligi “Müşderilere berlen karzlar” we 19-njy Belligi “Töwekgelçilikleri dolandyryş syýasaty” esasynda Bank berlen sarp ediş karzlary boýunça 208,537 müň manat möçberinde we korporativ karzlary boýunça 14,271,127 müň manat möçberinde hümmetiň gaçmagy astynda ätiýaçlyklary döretdi.

Şu pikirleriň ähmiýeti we müşderilere berlen karzlaryň möçberi sebäpli, müşderilere berlen

Biziň audit proseduralarymyz, beýlekileriň arasynda, karz bukjasyň hümmetiniň gaçmagyny hasaplamagyň usulyýetine jikme-jik düşünmäniň alynmagyny goşdylar, biz garaşylýan karz ýitgileriniň möçberini kesgitlemek üçin Bankyň usulyýetiniň barabarlygyna baha berdik. Şeýlelikde, biz makrokdysady ýagdaýlaryny we degişli indeksleri, bergileriň möhletlilikiniň kriteriýelerini seljerdik hem-de karz töwekgelçiliginiň parametrlerini we ulanylýan maglumatlarynyň hilini kesgitlemek üçin modellere baha berdik. Şu maksatlar üçin şu ugurdaky hünärmenler çagyryldy.

Şeýle hem biz karz töwekgelçiliginiň parametrleriniň hasaplamasynda ulanylýan taryhy maglumatlarynyň hilini barladyk. Mundan başga-da, biz ätiýaçlyklaryň hasaplamasynda ýolbaşçylar tarapyndan ornaşdyrylan içerkiligi gözgeçilik ulgamynyň düzümine we amallar netijeliligine baha berdik, şol sanda:

- Bozulmanyň alamatlaryny öz wagtynda ýüze çykarmak üçin barlaglar, eger bar bolsa;
- Ýolbaşçylar tarapyndan karzlaryň hümmetiniň gaçmagynyň hasaplamalarynyň netijelerine we degişli ätiýaçlyklarynyň gözgeçiliginiň wagtyly-wagtyndalygynyň barlaglary.

Biz karzlaryň klassifikasiýasyny barlamak üçin we hümmetiň gaçmagynyň islendik alamatlaryny ýüze çykarmak üçin karzlary saýlap barlamaga degişlilikde we, zerur bolanda, garaşylýan karz ýitgileri üçin goşmaça ätiýaçlyklaryna degişlilikde barlag proseduralaryny ýerine ýetirdik. Biz gymmatyň ýitgisiniň kesgitlenilmeginde göz önünde tutulmaly bolan faktorlara baha bermek üçin professional pikirlenmäni ulandyk we netijeleri Bankyň netijeleri bilen deňeşdirdik. Biz ykdysady şertleriniň, girewiň we karzlaryň yzyna gaýtaryjylaryna täsir edip biljek beýleki faktorlaryň täsirine baha berdik.

Biz maliýe hasabatlylygynda müşderilere berlen karzlar baradaky maglumatlaryň dolulygyna we olaryň Bank tarapyndan açylyp görkezilmeginiň barabarlygyna baha berdik.

karzlar hümmetiniň gaçmagy auditiň esasy meselesi bolup durýar.

Banklardan we gaýry maliýe guramalaryndan alnan karzlar

2022-nji we 2021-nji ýyllaryň 31-nji dekabry ýagdaýyna banklardan we gaýry maliýe guramalaryndan alnan karzlaryň möçberi, degişlilikde, 11,155,760 müň manada we 12,921,390 müň manada deň boldy.

Bank onuň işi bilen bagly bolan maliýe kowenantlarynyň birnäçesini berjaý etmäge borçly. Bankyň işiniň üznüksizlik ýörelgesini ulanmaklygyna degişlilikdäki ýagdaýyna baha berilende ýolbaşçylar Bankyň maliýe ýagdaýyny we dürli kowenantlaryna laýyk gelmegini göz önünde tutýarlar.

Bankyň ýolbaşçylary Bankda synlanylýan geljekde özüniň ykdysady işlerini dowam etdirmek üçin ýeterlik serişdeleriniň bardygyny we işiň üznüksizlik ýörelgesi esasynda maliýe hasabatlylygynyň taýýarlanylmagynyň ýerlikli bolup durýandygyny hasap edýär, we, degişlilikde, Bank adaty işiniň barşynda özüniň borçnamalaryny üzüp biler.

Biz şu meseläniň şu pikirlenmeleriň ähmiýetliliği we alnan karzlaryň göwrümi sebäpli auditiň esasy meselesi bolup durýandygyny hasaplaýarys.

Biziň üznüksiz işjeňligi barada çaklama baha bermegimiziň barşynda biz ünsümizi Bankyň öz borçnamalaryny kesgitlenen möhletlerde üzmekligine, şeýle hem Bank tarapyndan karz ylaşyklarynyň berjaý edilmegine çekdik.

Biziň proseduralarymyz aşakdakylary öz içine aldylar:

- Bankyň umumy maliýe ýagdaýynyň we onuň borçnamalary öz wagtynda üzmek üçin ukyplyklarynyň seljermesi;
- Alnan karzlar boýunça şertnamalaryň şertleriniň barlagy;
- Bank tarapyndan karz ylaşyklarynyň şertleri boýunça ähli kowenantlaryň berjaý edilmeginiň barlagy;
- Kowenantlaryň birnäçesiniň berjaý edilmeginden alnan boşatmalaryň seljermesi.

Biziň geçiren proseduralarymyzyň netijesinde biz Ýolbaşçylaryň pikirlenmeleriniň kanunylygyna we maliýe hasabatlylygyna degişlilikde görkezmeçligiň hem açyp ýaýmagyň dogrulygyna göz ýetirdik.

Ýolbaşçylaryň we korporatiw dolandyryşy üçin jogap berýän adamlaryň maliýe hasabatlylygy üçin jogapkärçiligi

Ýolbaşçylar MHHS laýyklykda maliýe hasabatlylygynyň taýýarlanylmagy we dogry berilmegi üçin hem-de ýolbaşçylaryň göwnējaý däl hereketler ýa-da ýalňyşlar zerarly möhüm ýoýulmalary öz içine almaýan maliýe hasabatlylygy taýýarlamak üçin zerur diýip hasap edýän içerki gözegçilik ulgamy üçin jogapkärçiligi çekýärler.

Şu maliýe hasabatlylygy taýýarlananda, ýolbaşçylaryň Banky ýatymaga, onuň işini, amallaryny bes etmäge hyýallanylýan ýa-da onuň şulary etmeklikden başga, haýsydyr hakyky alternatiwasy bolmadyk ýagdaýlardan başga, ýolbaşçylar Bankyň öz işini üznüksiz dowam etdirmek ukybyna baha bermek üçin, eger ulanylsa, işiň üznüksizligine degişli bolan meseleleri üçin we buhgalter hasaba alyşy üçin işiň üznüksizliginiň ýörelgesini ulanmak üçin jogapkärçiligi çekýärler.

Korporatiw dolandyryşy üçin jogap berýän adamlar Bankyň maliýe hasabatlylygyny taýýarlamak prosesine gözegçilik etmek üçin jogapkärçilik çekýärler.

Auditoryň maliýe hasabatlylygynyň auditi üçin jogapkärçiligi

Biziň maksadymyz maliýe hasabatlylygynyň göwnejaý däl hereketler ýa-da ýalňyşlar zerarly möhüm ýoýulmalary öz içine alyandygyna laýyk ynamy gazanmakdan we biziň pikirimizi öz içine alýan auditor netijenamasyňy çykarmakdan ybarat. Laýyk ynam onuň (ynamyň) ýokary derejesi bolup durýar, emma Auditiniň halkara standartlaryna (AHS) laýyklykda geçirilen auditiniň hemişe bar bolan möhüm ýoýulmasyny ýüze çykaryp biljekdiginiň kepilligi bolmaýar. Ýoýulmalar göwnejaý däl hereketleriň ýa-da ýalňyşyň netijesi bolup biler we eger-de aýratynlykda ýa-da jeminde olaryň peýdalanyjylar tarapyndan şu maliýe hasabatlylygy esasynda kabul edilýän ykdysady çözgütlere täsir edip biljekdigini çaklap, möhüm diýip hasaplanylýar.

AHS laýyklykda geçirilýän auditiniň çäklerinde biz professional pikirlenmäni ulanýarys we tutuş auditor barlagynyň dowamynda professional skeptisizmi saklaýarys. Mundan başga-da, biz aşakdakylary ýerine ýetirýäris:

- Göwnejaý däl hereketler ýa-da ýalňyş zerarly maliýe hasabatlylygynyň möhüm ýoýulmalarynyň töwekgelçiliklerini ýüze çykarmak we olara baha bermek; şu töwekgelçiliklere jogap edip, auditor proseduralaryny işläp taýýarlamak we geçirmek; biziň pikirimizi aňlatmak üçin esas bolýan ýeterlik we talaba laýyk bolup durýan auditor subutnamalaryny almak. Göwnejaý däl hereketleriniň netijesinde möhüm ýoýulmany ýüze çykarmazlygynyň töwekgelçiligi ýalňyşyň netijesinde möhüm ýoýulmany ýüze çykarmazlygynyň töwekgelçiliginden ýokary, çünki göwnejaý däl hereketler dildüwüşügi, içerki gözegçilik ulgamyndan çetleşip, maglumatlaryň ýa-da hereketleriň bilkastlaýyn görkezilmezligini ýa-da nädogry berilmegini öz içine alyp biler;
- Bankyň içerki gözegçilik ulgamynyň netijeliligi barada pikirini aňlatmak maksady bilen däl-de, ýagdaýlara degişli bolan auditor proseduralaryny işläp taýýarlamak maksady bilen, audit bilen baglanyşykly bolan içerki gözegçilik ulgamyna düşünmekligi gazanmak;
- Ulanylýan hasabat syýasatynyň talaba laýyk häsiýetine we baha möçberleriniň esasylygyna hem ýolbaşçylar tarapyndan taýýarlanan maglumatlary degişli aýan etmeklige baha bermek;
- Ýolbaşçylar tarapyndan buhgalter hasaba alyşyň esaslary hökmünde işiň üznüksizligi barada çaklamanyň kanunlylygy barada netijäniň, alnan auditor subutnamalar esasynda bolsa Bankyň öz üznüksiz işini dowam etdirmek ukybuna möhüm şübheleriň ýüze çykyp biljekdiginiň wakalary ýa-da şertleri sebäpli, möhüm kesgitsizligiň bardygy ýa-da ýokdugy barada netijäniň emele getirilmegi. Eger-de biz möhüm kesgitsizligiň bardygy barada netijä gelsek, biz auditor netijenamamyzda maliýe hasabatlylygynda degişli aýan edilýän maglumatlara ýa-da eger-de maglumatlaryň şeýle aýan etmesi ýeterlik bolsa, biziň pikirimiz modifisirlemeklige ünsümüzü çekmeli. Biziň netijelerimiz auditor netijenamamyzyň senesine çenli alnan auditor subutnamalara esaslanan. Emma geljekki wakalar ýa-da şertler Bankyň öz işini üznüksiz dowam etdirmek ukybyny ýitirip biljekdigine getirip biler;
- Maliýe hasabatlylygyny umumy bermeklige, onuň düzümine we mazmunyna baha bermekligiň, şol sanda maglumatlaryň aýan edilmegi, şeýle hem şu maliýe hasabatlylygynyň onuň özeninde bolan amallaryň we wakalaryň olar barada dogry düşüňjä ýetip biljekdigine baha bermekligiň ýerine ýetirilmegi.

Biz korporatiw dolandyrys üçin jogap berýän adamlaryň dykgatyna, gaýrylardan başga, auditiniň meýilnamalaşdyrylan möçberi we möhletleri barada, şeýle hem auditiniň möhüm netijeleri barada, şol sanda auditiniň prosesinde ýüze çykarýan içerki gözegçilik ulgamyndaky islendik düýpli kemçilikleri barada haba berýäris.

Şeýle hem biz korporatiw dolandyrys üçin jogap berýän adamlaryň tarapyna, biziň garaşsyzlyga bildirilýän ähli degişli etiki talaplaryny berjaý edendigimiz baradaky tassyklamany berýäris, we olara ähli özara gatnaşyklary hem biziň garaşsyzlygymyza degişli diýip esasy hasap edilip bilinjek beýleki meseleleri barada, we ulanylýan bolsa, degişli seresaplylyk çäreleri barada habar berýäris.

Korporativ dolandyrys üçin jogap berýän adamlaryň dykgatyna ýetirilen meselelerden biz dowam edýän döwür üçin maliýe hasabatlylygynyň auditi üçin has uly ähmiýete eýe bolan we, degişlilikde, auditiň esasy meseleleri bolup durýan meseleleri kesgitleýäris. Biz kanunyň ýa-da kadalaşdyryjy namasynyň bu mesele baradaky maglumaty jemagat önünde aýan etmekligi gadagan edýän ýagdaýlardan başga ýa-da haçan-da iň seýrek ýagdaýlarda, maglumaty şeýle aýan etmegiň ýaramaz netijelerine esasy garaşmaklygyň şu kommunikasiýa bilen bagly bolan jemgyýetçilik bähbitlerinden üstün çykýandygy sebäpli, biziň meseläniň auditor netijenamamyzda habar berilmeli däldigini kesgitleýän ýagdaýymyzdan başga, auditor netijenamamyzdaky şu meseleleri beýan edýäris.

Beýleki kanunçylyk we kadalaşdyryjy talaplary barada hasabat

Bolgariýanyň Garaşsyz Maliýe Auditi barada Kanunyň 59-njy maddasynyň talaplary bilen baglylykda Ýewropa Bileleşiginiň №537/2014 Reglamentiniň 10-njy maddasyna laýyklykdaky hasabatlylyk

Garaşsyz Maliýe Auditi barada Kanunyň talaplaryna laýyklykda, Ýewropa Bileleşiginiň №537/2014 Reglamentiniň 10-njy maddasy bilen baglylykda, şunuň bilen aşakda beýan edilen maglumatlary goşmaça habar berýäris.

- ZAHARINOVA NEXIA LTD., Türkmenistanyň Döwlet Daşary Ykdysady İş Bankynyň ("Bank") 24.03.2022 ý. №72/2014 haty esasynda Bankyň 2022-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin maliýe hasabatlylygynyň daşary auditory hökmünde bellenildi.
- Bankyň 2022-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin maliýe hasabatlylygynyň auditi şu gurama üçin biziň tarapymyzdan ýerine ýetirilen ilkinji hökmany auditor tabşyrygy bolup durýar.
- Şunuň bilen Bolgariýanyň Garaşsyz Maliýe Auditi barada Kanunyň 64-nji maddasynda görkezilen gadagan edilen auditor дәл hyzmatlaryny ýerine ýetirmändigimizi tassyklaýarys.
- Şunuň bilen auditiň geçirilmeginde biziň Bankdan garaşsyz bolup galandygymyzy tassyklaýarys.

ZAHARINOVA NEXIA LTD.

Direktor
Dimitrina Zaharinoва

Audit üçin jogapkär bellige alnan auditor
Dimitrina Zaharinoва

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Sofiýa ş., Bolgariýa

A member of **Nexia International** **Disclaimer:** ZAHARINOVA NEXIA LTD. is a member of Nexia International, a leading, global network of independent accounting and consulting firms. Please see the <https://nexia.com/member-firm-disclaimer/> for further details.

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET DAŞARY YKDYSADY IŞ BANKY

2022-NJI ÝYLYŇ 31-NJI DEKABRYNDA TAMAMLANAN ÝYL ÜÇIN PEÝDA ÝA-DA ÝITGILER WE GAÝRY JEMLENEN GIRDEJI BARADA HASABAT (müň türkmen manadynda)

	Bellik	2022-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin	2021-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin
Göterim girdejileri	4	1,013,055	922,239
Göterim çykadjylary	4	(671,228)	(714,711)
GÖTERIMLERI HASAPLANÝAN GARAŞYLÝAN KARZ ÝITGILERI ÜÇIN DÖREDILEN ÄTIÝAÇLYKLARYNYŇ EMELE GETIRILMEGINDEN ÖŇ ARASSA GÖTERIM GIRDEJI		341,827	207,528
Göterimleri hasaplanýan garaşylýan karz ýitgileri üçin döredilen ätiýaçlyklarynyň dikeldilmegi	5	407	104,432
ARASSA GÖTERIM GIRDEJI		342,234	311,960
Komissiýa girdejileri	6	65,839	70,285
Komissiýa çykadjylary	6	(17,658)	(25,382)
Maýa goýumlardan ýitgi	11	(747)	(169)
Gaýry aktiwleriň hümmetiniň gaçmagy astynda ätiýaçlyklaryň dikeldilmegi/(emele getirilmegi)	5	1,275	(36)
Daşary ýurt walýutasy bilen amallar boýunça arassa (çykadjy)/girdeji		(356)	36
Gaýry çykadjylar		(1,991)	(19,915)
ARASSA GÖTERIM DÄL GIRDEJI		46,362	24,819
Amallar çykadjylary		(40,061)	(43,549)
PEÝDA SALGYDY SALYNMAZDAN ÖŇKI PEÝDA		348,535	293,230
Peýda salgydy	7	(139,796)	(96,203)
BIR ÝYL BOÝUNÇA PEÝDA		208,739	197,027
Esasy serişdelerine gaýtadan baha bermegiň gaznasyndaky üýtgeме		705	615
UMUMY JEMLENEN GIRDEJI		209,444	197,642

Bankyň ýolbaşçylarynyň adyndan:

Jepbarow R.J.
Müdiriýetiň Başlygy

Myradowa E.
Baş hasapçy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Aşgabat, Türkmenistan

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Aşgabat, Türkmenistan
13-60-njy sahypalardaky bellikler şu maliýe hasabatlygynyň aýrylmaz bölegi bolup durýarlar. Garaşsyz auditorlaryň hasabaty 3-7-nji sahypalarda görkezilen.

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET DAŞARY YKDYSADY IŞ BANKY

2022-NJI ÝYLYŇ 31-NJI DEKABRY ÝAGDAÝNA MALIÝE ÝAGDAÝY BARADA HASABAT (müň türkmen manadynda)

	Bellik	2022-nji ýylyň 31-nji dekabry	2021-nji ýylyň 31-nji dekabry
AKTIWLER:			
Pul serişdeleri we olaryň ekwiwalentleri	8	4,146,257	4,554,163
Banklardaky serişdeler	9	10,152,479	8,639,068
Müşderilere berlen karzlar	10	13,832,947	15,564,192
Maýa goýumlar	11	177,310	260,173
Esasy serişdeler		53,456	57,047
Maddy däl aktiwler		7,414	8,742
Maýa goýum eýeçiligi		1,527	1,571
Düýpli gurluşyk üçin berlen hakujylar		61,706	67,240
Gaýra goýlan peýda salgydy boýunça talaplar	7	139,311	26,720
Gaýry aktiwler		152,606	140,154
AKTIWLERIŇ HEMMESI		28,725,013	29,319,070
BORÇNAMALAR WE MAÝA:			
BORÇNAMALAR:			
Banklaryň serişdeleri	12	376,587	188,383
Müşderileriň serişdeleri	13	15,298,287	14,578,902
Alnan karzlar	14	11,155,760	12,921,390
Häzirki peýda salgydy boýunça borçnamalar		121,438	53,741
Gaýry borçnamalar		16,329	28,781
		26,968,401	27,771,197
MAÝA:			
Paýdarlar maýasy	15	1,014,457	899,167
Gaýtadan baha bermek boýunça ätiýaçlyk		17,640	18,345
Paýlanylmadyk peýda		724,515	630,361
		1,756,612	1,547,873
BORÇNAMALARYŇ WE MAÝANYŇ JEMI		28,725,013	29,319,070

Bankyň ýolbaşçylarynyň adyndan:

Jepbarow R.J.
Müdiriýetiň Başlygy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Aşgabat, Türkmenistan

Myradowa E.
Baş hasapçy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Aşgabat, Türkmenistan

13-60-njy sahypalardaky bellikler şu maliýe hasabatlylygynyň aýrylmaz bölegi bolup durýarlar. Garaşsyz auditorlaryň hasabaty 3-7-nji sahypalarda görkezilen.

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET DAŞARY YKDYSADY IŞ BANKY

2022-NJI ÝYLYŇ 31-NJI DEKABRYNDA TAMAMLANAN ÝYLYŇ MAÝASYNDAKY ÜÝTGETMELER BARADA HASABATY

(müň türkmen manadynda)

	Bellik	Esaslyk maýa	Esasy serişdelerine gaýtadan baha bermek boýunça ätiýaçlyk	Paýlanylmadyk peýda	Maýanyň hemmesi
2020-njy ýylyň 31-nji dekabry ýagdaýyna galyndy	15	792,373	18,960	539,513	1,350,846
Jemi girdeji					
Ýyllyk peýda		-	-	197,027	197,027
Esasy serişdelerine gaýtadan baha bermegiň ätiýaçlygyndaky üýtgetme		-	(615)	615	-
Jemleýji jemi girdeji		-	(615)	197,642	197,027
Eýeler bilen amallar					
Esaslyk maýasynyň ýokarlanmagy		106,794	-	(106,794)	-
Eýeler bilen amallaryň jemi		106,794	-	(106,794)	-
2021-nji ýylyň 31-nji dekabry ýagdaýyna galyndy	15	899,167	18,345	630,361	1,547,873
Jemi girdeji					
Ýyllyk peýda		-	-	208,739	208,739
Esasy serişdelerine gaýtadan baha bermegiň ätiýaçlygyndaky üýtgetme		-	(705)	705	-
Jemleýji jemi girdeji		-	(705)	209,444	208,739
Eýeler bilen amallar					
Esaslyk maýasynyň ýokarlanmagy		115,290	-	(115,290)	-
Eýeler bilen amallaryň jemi		115,290	-	(115,290)	-
2022-nji ýylyň 31-nji dekabry ýagdaýyna galyndy	15	1,014,457	17,640	724,515	1,756,612

Banknyň ýolbaşçylarynyň adyndan:

Jepbarow R.J.
Müdiriýetiň Başlygy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Aşgabat, Türkmenistan

Myradowa E.
Baş hasapçy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
Aşgabat, Türkmenistan

13-60-njy sahypalardaky bellikler şu maliýe hasabatlygynyň aýrylmaz bölegi bolup durýarlar. Garaşsyz auditorlaryň hasabaty 3-7-nji sahypalarda görkezilen.

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET DAŞARY YKDYSADY IŞ BANKY

2022-NJI ÝYLYŇ 31-NJI DEKABRYNDA TAMAMLANAN ÝYLYŇ PUL SERIŞDELERINIŇ HEREKETI BARADA HASABATY

(müň türkmen manadynda)

	Bellik	2022-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin	2021-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin
AMALLAR IŞINDEN PUL SERIŞDELERINIŇ HEREKETI:			
Peýda salgydy boýunça çykdaýylaryň hasaba alynmagyndan öňki peýda		348,535	293,230
Aşakdakylara düzedişler:			
Arassa göterim girdeji	4	(341,827)	(207,528)
Göterimler hasaplanylýan, aktiwleriň hümmetiniň gaçmagy astyndaky ätiýaçlykdaky hereket	11	(1,682)	(104,396)
Esasy serişdeleriň könelmesi we maddy däl aktiwleriniň amortizasiýasy		7,388	6,154
Gymmat bahaly metallaryň gaýtadan bahalandyrylmagyndan arassa girdeji		(14,487)	-
Maýa goýumlardan girdejiler		747	169
Maýa goýum eýeçiliginiň könelmesi		27	22
Daşary ýurt walýutasy bilen amallar boýunça nyrh aratapawudy		356	(36)
Amallar aktiwlerindäki we borçnamalaryndaky üýtgetmelerden öň amallar işinden pul serişdeleriniň hereketi		(943)	(12,385)
Amallar aktiwleriniň we borçnamalarynyň üýtgemegi:			
Banklardaky serişdeleriň azalmagy		424,409	2,329,336
Müşderilere berlen karzlaryň azalmagy		2,015,808	915,715
TMB-da hökmany ätiýaçlyklarynyň azalmagy/(ýokarlanmagy)		51,874	(92,224)
Gaýry aktiwleriň ýokarlanmagy		6,055	1,954
Müşderileriň serişdeleriniň ýokarlanmagy/(azalmagy)		705,795	(1,329,675)
Banklaryň serişdeleriniň ýokarlanmagy/(azalmagy)		191,427	(182,388)
Gaýry borçnamalarynyň azalmagy		(12,452)	(12,230)
Salgyt salynmazdan öň amallar işinden pul serişdeleriniň gelmegi		3,381,973	1,618,103
Alnan göterimler		1,036,901	819,290
Tölenen göterimler		(591,740)	(780,280)
Tölenen salgyt peýdasy		(184,437)	(59,659)
Amallar işinden pul serişdeleriniň arassa gelmegi		3,642,697	1,597,454

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET DAŞARY YKDYSADY IŞ BANKY
2022-NJI ÝYLYŇ 31-NJI DEKABRYNDA TAMAMLANAN ÝYLYŇ PUL SERIŞDELERINIŇ HEREKETI
BARADA HASABATY
(DOWAMY)

(müň türkmen manadynda)

	Bellik	2022-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin	2021-nji ýylyň 31-nji dekabrynda tamamlanan ýyl üçin
MAÝA GOÝUM IŞINDEN PUL SERIŞDELERINIŇ HEREKETI:			
Esasy serişdeleriniň we maddy däl aktiwleriniň satyn alynmagy	14	(2,476)	(3,005)
Döwlet maksatnamalary boýunça gurlan binalar babatynda gelip düşmeler	16	8,145	3,283
Döwlet maksatnamalary boýunça gurlan binalar babatynda satyn almalar		(2,611)	(39,315)
Maýa goýumlary	13	(28,000)	-
Gymmatly kagyzlarynyň yzyna gaýtarylmagy/(satyn alynmagy)		110,208	(28,198)
Maýa goýum işinden pul serişdeleriniň gelmeği/(gitmeği)		85,266	(67,235)
MALIÝE IŞINDEN PUL SERIŞDELERINIŇ HEREKETI:			
Alnan karzlaryň üzülmegi	4	(3,921,338)	(3,839,763)
Karzlaryň alynmagy		1,780,737	2,230,440
Maliýe işinden pul serişdeleriniň arassa çykyp gitmeği:		(2,140,601)	(1,609,323)
PUL SERIŞDELERINIŇ WE OLARYŇ EKWIWALENTLERINIŇ ARASSA ÝOKARLANMAGY/(AZALMAGY)		1,587,362	(79,104)
Daşary ýurt walýutalarynyň nyrhynyň üýtgemeginiň pul serişdelerine we olaryň ekwiwalentlerine täsiri	6	(6,284)	-
PUL SERIŞDELERI WE OLARYŇ EKWIWALENTLERI, ýylyň başyna	8	11,380,939	11,460,043
PUL SERIŞDELERI WE OLARYŇ EKWIWALENTLERI, ýylyň ahyryna	8	12,962,017	11,380,939

Bankyň ýolbaşçylarynyň adyndan:

Jepbarow R.J.
Müdiriýetiň Başlygy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
 Aşgabat, Türkmenistan

13-60-njy sahypalardaky bellikler şu maliýe hasabatlygynyň aýrylmaz bölegi bolup durýarlar. Garaşsyz auditorlaryň hasabaty 3-7-nji sahypalarda görkezilen.

Myradowa E.
Baş hasapçy

2023-nji ýylyň 6-njy iýuny
 Aşgabat, Türkmenistan

A member of
Nexia
International

Disclaimer: ZAHARINOVA NEXIA LTD. is a member of Nexia International, a leading, global network of independent accounting and consulting firms. Please see the <https://nexia.com/member-firm-disclaimer/> for further details.